

Asia: VN/20468/2024

Yksityisen kopioinnin hyvityksen uudistaminen - Selvityshenkilön kysely

Hyvitysvelvollisuuden piiriin kuuluvat teokset ja muut suojan kohteet

Kysymys 1: Mitä teoksia ja muita suojan kohteita hyvitysvelvollisuuden tulisi koskea, kun otetaan huomioon tietoyhteiskuntadirektiivin 2 artiklan ja 5 artiklan 2 kohdan b alakohdan säännökset?

Linkki direktiiviin: [Direktiivi - 2001/29 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32001L029)

Oikeudellisten tekstien tulkinnan lähtökohta on sanamuodon mukainen tulkinta, ja siksi ei pidä tehdä sellaisia erotteluita, joita säädöstekstissäkään ei tehdä. Koska Euroopan unionin lainsäätävä ei vuonna 2001 tehnyt eroa teosten ja muun aineiston välillä, Suomi ei voi jaotella, mihin teoksiin sopivaa hyvitystä sovelletaan ja mihin ei.

Lisäksi toteamme, että laissa ei ole määritelty kohtuullista hyvitystä vain yhteisvalvontajärjestöjen edustamalle tekijöiden ja oikeudenhaltijoiden ryhmälle ja että jokaisella henkilöllä, joka on luonut teoksen, jota muut kopioivat (esimerkiksi tilanteissa, joissa jonkin oppilaan vanhemman ottama valokuva jaetaan koko koulun vanhempien yhteisessä WhatsApp-ryhmässä), on oikeus saada siitä sopiva hyvitys. Toisin sanoen sopivaa hyvitystä ei pitäisi maksaa pelkästään ammattimaisille teosten luojille ja oikeudenhaltijoille, joita on yksi prosentti kaikista teosten luojista ja oikeudenhaltijoista, vaan hyvitysten piiriin pitäisi saattaa myös harrastelijat, jotka muodostavat 99 prosenttia teosten luojista ja oikeudenhaltijoista ja jotka eivät nykyään saa minkäänlaista korvausta.

Tarvittaisiin selvää näyttöä ja tietoa siitä, että luonnolliset henkilöt kopioivat tietyn tyyppisiä teoksia yksityiseen käyttöön ja tarkoituksiin, jotka eivät ole suoraan tai välillisesti kaupallisia, ja jos näyttöä ei ole tai jos näyttö ei ole yksiselitteistä, kyseisten oikeuksien haltijoille ei pitäisi maksaa hyvitystä.

Direktiivin 2019/790 2 artiklan 4 kohdassa määritellyillä lehtijulkaisujen kustantajilla on oikeus kohtuulliseen hyvitykseen, koska mainitun direktiivin 15 artiklan 1 kohdassa on myönnetty heille direktiivin 2001/29/EY 2 artiklassa ja 3 artiklan 2 kohdassa säädetyt oikeudet.

Hyvitysvelvollisuuden piiriin kuuluva kopiointi

Kysymys 2: Minkälainen kopiointi yksityiseen käyttöön kuuluu mielestänne hyvitysvelvollisuuden piiriin ts. minkäläisten aineistojen kopiointi ja minkäläistä tekniikkaa käyttäen?

- analoginen – analoginen, esim. painetun aineiston valokopiointi

- analoginen – digitaalinen, esim. painetun aineiston skannaus
- digitaalinen-analoginen, esim. sähköisesti tallennetun aineiston tulostaminen paperille
- digitaalinen – digitaalinen, esim. tietoverkossa olevan aineiston tallentaminen puhelimen muistikortille tai pilvipalveluun

Tässä kysymyksessä ei pitäisi käsitellä yksityiseen kopiointiin käytettyjä keinoja vaan kopioimista toimintana, josta oikeudenhaltijoiden pitäisi saada hyvitys.

Vain ensisijaisen kopion tekeminen synnyttää lakisääteisen veloitteen maksaa oikeudenhaltijoille hyvitystä. Ensisijainen kopio tarkoittaa kopiota, joka on tehty kolmannen osapuolen lähteestä ja tallennettu käyttäjän laitteeseen.

Sen sijaan toissijaiset kopiot pitäisi jättää yksityisen kopioinnin hyvitysmaksujärjestelmien ulkopuolelle. Toissijaiset kopiot ovat ensisijaisten kopioiden kaksoiskappaleita, jotka tehdään käyttäjän laitteesta toiseen laitteeseen tai tallennustilaan, kuten musiikkiedoston kopiointi puhelimesta rannekelloon tai valokuvan lataaminen käyttäjän yksityiseltä tietokoneelta tiedoston yksityiseen pilvitalennustilaan.

Tällaisilla kopioilla ei ole luontaista taloudellista arvoa. Ensisijaiset kopiot on tarkoitettu kulutukseen, mutta toissijaiset kopiot tehdään sen sijaan turvallisuus- tai mukavuussyistä. Pilveen tallennettuja toissijaisia kopioita ei voi käyttää sellaisenaan, vaan niitä on käytettävä tai haettava käyttöön tarkoitetulla laitteella, kuten puhelimella, tabletilla tai kannettavalla tietokoneella. Yksityisen kopioinnin hyvitysmaksu onkin perittävä juuri näistä viimeksi mainituista laitteista eikä pilvitalennuksesta, jota käytetään vain kopioista tehtyjen kopioiden säilyttämiseen.

Jotta sisältö voidaan ladata pilvipalveluun, se on ensin tallennettava laitteeseen, josta jo veloitetaan hyvitysmaksu. Google Driven kaltaisia tuotteita käytetään selaimen tai mobiilisovelluksen kautta – molemmat toimivat laitteella, josta on jo maksettu hyvitysmaksu. Jos samasta pilvipalveluun varmuuskopioidusta sisällöstä peritään hyvitysmaksu, se merkitsisi perusteetonta kaksinkertaista maksua. Käyttäjät voivat myös varmuuskopioida saman sisällön kahdessa tai useammassa eri palvelussa (esimerkiksi iCloud-käyttäjä, joka tekee varmuuskopion myös Driveen). Eurostat [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Archive:Internet_and_cloud_services_-_statistics_on_the_use_by_individuals]: ”Yli puolet käyttäjistä (55 %) ilmoitti pilvipalvelun käytön syyksi suojautumisen tietojen häviämistä”. Jotkin pilvipalvelut myös kopioivat tallennustilaa käyttäjien sisällön suojaamiseksi käyttäjien tietämättä.

Tietojemme mukaan ei ole olemassa sääntöjä, joiden mukaan yksityisen kopioinnin hyvitysmaksuja pitäisi soveltaa myös ”palveluihin”, joten opetus- ja kulttuuriministeriön olisi jätettävä pilvipalvelut pois yksityisen kopioinnin hyvitysjärjestelmää koskevan uudistuksen piiristä.

Myös niin sanotut älykellot olisi jätettävä uudistuksen ulkopuolelle: Älykellot on konfiguroitu siten, että ne voivat käyttää puhelimeen tallennettua sisältöä, eikä niiden määritysten mukaan tallennusyksikköä käytetä tekijänoikeudella suojattujen teosten, kuten musiikin, kopiointiin. Koska kelloissa ei kopioida mitään tekijänoikeudella suojattua teosta, direktiivin 2001/29/EY mukaisille hyvitysmaksuille ei ole oikeusperustetta.

Hyvityksen toteuttamistapa

Kysymys 3: Jos hyvitys toteutetaan tallennusalustamalla, niin mitkä laitteet, tallennusalustat ja palvelut tulisi sisällyttää hyvitysmaksun piiriin (esim. älypuhelin, tietokone, monitoimilaite, tallentava digisovitin, ulkoinen kiintolevy, muistitikku, ulkoinen tallennuspalvelu, tallennettava CD tai DVD, MP3-soitin)?

Tulisiko maksun koskea kaikkia laitteita, tallennuslustoja tai palveluita vai voitaisiinko jotain niistä sulkea maksun ulkopuolelle yleisesti tai joissain tapauksissa? Millä perusteella (ks. jäljempänä maksun suuruuteen vaikuttavista tekijöistä)?

Kuten edellä olemme todenneet, pilvitalennus tarkoittaa kahdennettua tallennusta. Pilvitalennuksesta ei sellaisenaan voida lain mukaan periä yksityisen kopioinnin hyvitysmaksua.

Jos hallituksen tarkoituksena on ulottaa yksityisen kopioinnin hyvitysmaksut koskemaan pilvipalveluja, se vaikuttaisi haitallisesti pilvipalvelujen Euroopan markkinoihin ja niiden laillisiin toimijoihin useista eri syistä.

Ensinnäkin pilvipalveluista perittävät hyvitysmaksut lisääisivät oikeuspaikkakeinottelua. Hyvitysmaksut siirretään yleensä asiakkaille lisämaksuna laitteen oston yhteydessä (esimerkiksi 12 euron lisämaksu, kun ostaa Pixel-matkapuhelimen Ranskassa). Maksun lisääminen pilvipalvelulle, jota tarjotaan yleensä ilmaiseksi, voisi tehdä eurooppalaisille käyttäjille houkuttelevammaksi siirtyä kyseenalaiseen tai laittomiin yrityksiin, jotka ovat vain yhden klikkauksen päässä, kuten esimerkiksi tallennuspalvelualustat (cyberlockers), jotka kiertäisivät hyvitysmaksujen maksamisen.

On myös mahdollista, että pilvipalveluista perittävät hyvitysmaksut olisivat käytännössä pienten pilvipalvelujen tarjoajien maksettavaksi tuleva vero. Suuret pilvipalveluntarjoajat voisivat halutessaan vastata itse maksuista aiheutuvista kustannuksista sen sijaan, että ne siirrettäisiin käyttäjille. Paikallisilla toimijoilla, kuten suomalaisilla pilvipalveluiden tarjoajilla, ei olisi varaa tehdä samaa. Tämän seurauksena niiden käyttäjät saattaisivat siirtyä sankoin joukoin suurempien palveluntarjoajien asiakkaiksi.

Toinen käytännön ongelma on se, että pilvipalveluja tarjotaan kaikkialla Euroopassa (ja maailmanlaajuisesti), kun taas maksut rajattaisiin Suomen alueelle. Koska maksujärjestelmät ja tariffit eivät ole EU:ssa yhdenmukaisia, Suomen mahdollinen päätös periä pilvitalennuspalveluista hyvitysmaksuja loisi ennakkotapauksen, jossa samasta yhdessä tai useammassa muussa EU:n jäsenvaltiossa kopioidusta sisällöstä perittäisiin maksu useaan kertaan. Tällainen tilanne olisi kyseessä esimerkiksi silloin, kun eri EU-maissa asuvilla perheenjäsenillä on yhteinen pilvitalennustila.

Viittaamme myös äskettäin julkaistuun kattavaan taloudelliseen selvitykseen, jonka tärkein tulos on se, että pilvitalennuksesta perittävät tekijänoikeusmaksut vähentäisivät taloudellista hyvinvointia: Christian Peukert, Copyright levies and cloud storage: Ex-ante policy evaluation with a field experiment, Research Policy, Volume 53, Issue 2, March 2024
[<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0048733323002020>]

Kysymys 4: Olisiko tallennusalustamallin sijasta tai ohessa mahdollista periä hyvitysmaksua niiltä yksityishenkilöiltä, joilla on Suomessa laajakaista tai mobiililaajakaista (jäljempänä nettiliittymämalli),

koska internetin kautta puhelimeen, tabletille, tietokoneeseen ja pilvipalveluun tehtävä kopiointi edellyttää jonkinlaista liittymää?

Onko nettiliittymämallilla mahdollista kerätä hyvitysmaksua kattavasti niiltä yksityishenkilöiltä, jotka voivat valmistaa kopioita yksityiseen käyttöön? Jos ei, mainitse esimerkkejä pois jäävistä tilanteista.

Malli, jossa korvausmaksu kerättäisiin laajakaistan käyttäjiltä, ei vaikuta hyvältä ratkaisulta. Joitakin keskeisiä näkökohtia, jotka tuovat esiin nettiliittymämallin mahdollisia haittoja ja monimutkaisuutta:

Se rankaisee käyttäjiä suhteettomasti rankaisemalla muita kuin oikeuksien loukkaajia: Monet internetin käyttäjät tarvitsevat liittymäänsä tarkoituksiin, kuten työhön, koulutukseen ja viestintään, jotka eivät liity yksityiseen kopiointiin. Tämä malli rasittaa heitä kohtuuttomasti ylimääräisillä kustannuksilla.

Malli ei erota suurkäyttäjiä, jotka lataavat suuria määriä aineistoa, niistä, jotka käyttävät internetiä pääasiassa kevyempiin ja muihin tarkoituksiin. Kiinteä maksu kaikille käyttäjille on epäoikeudenmukainen.

Mallia on vaikea toteuttaa ja valvoa, sillä sen tehokas toteuttaminen edellyttäisi, että internet-palveluntarjoajat seuraisivat jossain määrin käyttäjien toimintaa, mikä aiheuttaisi merkittäviä yksityisyydensuojaan liittyviä huolenaiheita.

Se voisi johtaa kissa ja hiiri -leikkiin maksua kiertävien käyttäjien ja internet-palveluntarjoajien välillä, sillä käyttäjät saattaisivat löytää keinoja ohittaa maksu VPN:n tai muiden menetelmien avulla, mikä vaikeuttaisi mallin toteuttamista.

Mielestämme on olemassa pakottavia oikeudellisia syitä, joiden perusteella yksityisen kopioinnin hyvitysmaksuja ei tulisi ulottaa pilvitalennuspalveluihin. Jos hallitus kuitenkin aikoo edelleen selvittää tätä mahdollisuutta, asiaan pitäisi löytää käytännöllinen ja tehokas ratkaisu, jossa käyttäjät eivät (edellä selostetulla tavalla) kiertäisi maksuja tai pilvipalveluntarjoajat eivät taktikoisi järjestelmän kanssa.

Jos hyvitysmaksuja kerättäisiin käyttäjäkohtaisesti palveluntarjoajan tilaukseen lisättävällä maksulla, saataisiin varmistettua, että maksujen kerääminen rajoittuu ainoastaan Suomen alueelle. Kyseessä olisi tällöin myös kertaluonteinen maksu, kun taas maksujen ulottamisesta pilvitalennukseen aiheutuisi suomalaisille käyttäjille kaksinkertainen maksu (ensisijaisesta laitteesta ja sen jälkeen uudelleen kopioiden kopioinnista pilvipalvelussa).

Kysymys 5: Miten varojen kerääminen tulisi järjestää muissa kuin tallennusalustamallissa tai nettiliittymämallissa niin, että varat voitaisiin viime kädessä kerätä vain niiltä yksityishenkilöiltä, jotka voivat valmistaa kopioita yksityiseen käyttöönsä?

Yksittäisiin käyttäjiin kohdistuvien toimien sijaan pitäisi keskittyä siihen, miten voitaisiin ratkaista laajamittaiset kaupalliset tekijänoikeusloukkaukset, joilla on usein merkittävämpi taloudellinen vaikutus tekijänoikeuksien haltijoille.

Toinen keino olisi laajentaa tekijänoikeuksien haltijoiden ja suoratoistopalvelujen kaltaisten alustojen välillä tehtäviä vapaaehtoisia lisenssisopimuksia, jotka tarjoavat kestävämmän ja molempia osapuolia hyödyttävämmän ratkaisun.

Usein julkinen rahoitus on paras ratkaisu, sillä tekijänoikeuskorvaukset voitaisiin rahoittaa yleisten verojen tai julkisten avustusten avulla, jolloin tunnustettaisiin luovien teosten kulttuurinen ja yhteiskunnallinen arvo.

Maksun kerääminen ja maksun kohdentuminen

Kysymys 6: Tulisiko maksuvelvollisuus tallennusalustamallissa kohdentaa kaikkiin laitteiden ja tallennusalustojen valmistajiin, maahantuojiin sekä toissijaisesti jälleenmyyjiin sekä palveluiden tarjoajiin, jotka myyvät tuotteita tai palveluita, joiden loppukäyttäjä voi olla yksityishenkilö?

Maksuvelvollisuutta ei tulisi tallennusalustamallissa kohdentaa pilvitalennukseen seuraavista syistä:

Pilvi on maailmanlaajuinen, maksut ovat alueellisia (eivätkä edes koko Euroopan laajuisia):

Koska hyvitysmaksujärjestelmät ja tariffit ovat pirstoutuneet EU:n alueella, jäsenvaltiot asettaisivat erisuuruisia maksuja, kuten ne nyt tekevät fyysisten laitteiden osalta. Samaa sisältöä voitaisiin kopioida useammalle massamuistivälineelle, jolloin kopioinnista voitaisiin veloittaa maksu useaan kertaan. Näin voisi tapahtua monenlaisissa pilvipalveluiden mahdollistamissa yhteistyötilanteissa esimerkiksi tutkijoiden tai eri maissa asuvien perheenjäsenten välillä.

Pilvipalveluista perittävät hyvitysmaksut kannustaisivat oikeuspaikkakeinotteluun:

Hyvitysmaksut siirretään yleensä asiakkaille lisämaksuna laitteen oston yhteydessä (esimerkiksi 12 euron lisämaksu, kun ostaa Pixel-puhelimen Ranskassa). Maksun lisääminen pilvipalvelulle, jota tarjotaan yleensä ilmaiseksi, voisi tehdä eurooppalaisille käyttäjille houkuttelevammaksi siirtyä kyseenalaisiin tai laittomiin yrityksiin, jotka ovat vain yhden klikkauksen päässä, kuten tallennuspalvelualustat (cyberlockers), jotka kiertäisivät hyvitysmaksujen maksamisen.

Pilvitalennus tarkoittaa kahdennettua tallennusta:

Jotta sisältö voidaan ladata pilvipalveluun, se on ensin tallennettava laitteeseen, josta jo veloitetaan hyvitysmaksu. Google Driven kaltaisia tuotteita käytetään selaimen tai mobiilisovelluksen kautta – molemmat toimivat laitteella, josta on jo maksettu hyvitysmaksu. Jos samasta pilvipalveluun varmuuskopioidusta sisällöstä peritään hyvitysmaksu, se merkitsisi perusteetonta kaksinkertaista maksua. Käyttäjät voivat myös varmuuskopioida saman sisällön kahdessa tai useammassa eri palvelussa (esimerkiksi iCloud-käyttäjä, joka tekee varmuuskopion myös Google Driveen). Eurostat: ”Yli puolet käyttäjistä (55 %) ilmoitti pilvipalvelun käytön syyksi suojautumisen tietojen häviämistä”. Jotkin pilvipalvelut myös kopioivat tallennustilaa käyttäjien sisällön suojaamiseksi käyttäjien tietämättä.

Yksittäiset käyttäjät tallentavat sisältöä, johon heillä on tekijänoikeudet, eivät kolmansien osapuolten sisältöä:

Hyvitysmaksuilla korvataan oikeudenhaltijoille yksityisestä kopioinnista aiheutuvia menetyksiä. Tiedot osoittavat, että käyttäjät tallentavat omaa sisältöään. Eurostat: ”Niistä, jotka käyttivät

internetin tallennustilaa, 82 prosenttia tallensi tai jakoi valokuvia ja 54 prosenttia ilmoitti tallentavansa tai jakavansa tekstidokumentteja, laskentataulukoita tai sähköisiä esityksiä.”

Euroopan unionin tuomioistuimen julkisasiamies: Käyttäjä voi käyttää ”laitettaan joko tuottaakseen, tallentaakseen ja levittääkseen tekijänoikeuden ulkopuolelle jäävää sisältöä tai muuhun tarkoitukseen, johon ei liity lainkaan henkistä luomistyötä.”

Tietomme vahvistavat, että kuluttajille suunnattua B2C Drivea käytetään enimmäkseen henkilökohtaisen sisällön säilytyspaikkana. Käyttäjät tallentavat enimmäkseen omia valokuviaan ja tiedostojaan esimerkiksi automaattisen varmuuskopioinnin avulla. Valtaosaa B2C Driveen tallennetusta sisällöstä ei jaeta.

Pienten pilvipalvelujen tarjoajien maksettavaksi tuleva vero:

Suuret pilvipalvelutarjoajat voisivat halutessaan vastata itse hyvitysmaksuista aiheutuvista kustannuksista sen sijaan, että ne siirrettäisiin käyttäjille. Pienemmillä palveluilla ei olisi varaa tehdä samaa. Tämän seurauksena niiden käyttäjät saattaisivat siirtyä suurin joukoin suurempien palveluntarjoajien asiakkaiksi.

Kysymys 7: Kenen tulisi nettiliittymämallissa olla ensisijaisesti maksuvelvollinen ja periä maksua liittymien haltijoilta? Tulisiko maksua periä kaikista yksityishenkilöiden nettiliittymistä vai tulisiko maksun perimiseen tehdä rajauksia nettiliittymän nopeuden tai liittymän haltijan iän perusteella?

Jos tällaista maksua perittäisiin, tulisiko sitä periä vuosittain vai jollakin muulla aikavälillä?

Malli, jossa korvausmaksu kerättäisiin laajakaistan käyttäjiltä, ei vaikuta hyvältä ratkaisulta. Joitakin keskeisiä näkökohtia, jotka tuovat esiin nettiliittymämallin mahdollisia haittoja ja monimutkaisuutta:

Se rankaisee käyttäjiä suhteettomasti rankaisemalla muita kuin oikeuksien loukkaajia: Monet internetin käyttäjät tarvitsevat liittymäänsä tarkoituksiin, kuten työhön, koulutukseen ja viestintään, jotka eivät liity yksityiseen kopiointiin. Tämä malli rasittaa heitä kohtuuttomasti ylimääräisillä kustannuksilla.

Malli ei erota suurkäyttäjiä, jotka lataavat suuria määriä aineistoa, niistä, jotka käyttävät internetiä pääasiassa kevyempiin ja muihin tarkoituksiin. Kiinteä maksu kaikille käyttäjille on epäoikeudenmukainen.

Mallia on vaikea toteuttaa ja valvoa, sillä sen tehokas toteuttaminen edellyttäisi, että internet-palveluntarjoajat seuraisivat jossain määrin käyttäjien toimintaa, mikä aiheuttaisi merkittäviä yksityisyydensuojan liittyviä huolenaiheita.

Se voisi johtaa kissa ja hiiri -leikkiin maksua kiertävien käyttäjien ja internet-palveluntarjoajien välillä, sillä käyttäjät saattaisivat löytää keinoja ohittaa maksu VPN:n tai muiden menetelmien avulla, mikä vaikeuttaisi mallin toteuttamista.

Usein julkinen rahoitus on paras ratkaisu, sillä tekijänoikeuskorvaukset voitaisiin rahoittaa yleisten verojen tai julkisten avustusten avulla, jolloin tunnustettaisiin luovien teosten kulttuurinen ja yhteiskunnallinen arvo.

Kysymys 8: Jos hyvitys maksettaisiin budjettivaroista tai erillisestä rahastosta, minkä tahon tulisi huolehtia maksun keräämisestä?

Valtiovarainministeriön alaisen veronkannosta vastaavan viranomaisen.

Maksun määräytyminen ja maksun suuruuteen vaikuttavat tekijät

Kysymys 9: Tulisiko maksun tason lähtökohtaisesti määräytyä tallennuskapasiteetin perusteella vai jollain muulla perusteella vai näiden yhdistelmänä?

Jos katsotte, että tallennuskapasiteetin sijasta tai ohessa olisi sovellettava muita määräytymisperusteita, niin mitä nämä perusteet olisivat ja millä perusteella niitä tulisi soveltaa?

Tallennuskapasiteetti on väärä mittari maksun tason määrittämiseksi, erityisesti kun otetaan huomioon pilvitalennuksen mahdollistamat uudet käyttötavat. Pilveä hyödyntäessään yksittäiset käyttäjät tallentavat sisältöä, johon heillä on tekijänoikeudet, eivät kolmansien osapuolten sisältöä.

Hyvitysmaksuilla korvataan oikeudenhaltijoille yksityisestä kopioinnista aiheutuvia menetyksiä. Eurostatin [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Archive:Internet_and_cloud_services_-_statistics_on_the_use_by_individuals] tiedot osoittavat, että käyttäjät tallentavat omaa sisältöään: ”Niistä, jotka käyttivät internetin tallennustilaa, 82 prosenttia tallensi tai jakoi valokuvia ja 54 prosenttia ilmoitti tallentavansa tai jakavansa tekstidokumentteja, laskentataulukoita tai sähköisiä esityksiä.” Myös Euroopan unionin tuomioistuimen julkisasiamies aivan oikein totesi EGEDA-tapausta [<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=173583&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=536467>] koskevassa ratkaisussaan, [<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=173583&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=536467>] että käyttäjä voi käyttää ”laitettaan joko tuottaakseen, tallentaakseen ja levittääkseen tekijänoikeuden ulkopuolelle jäävää sisältöä tai muuhun tarkoitukseen, johon ei liity lainkaan henkistä luomistyytä.”

Kysymys 10: Millä tavalla laitteiden monikäyttöisyyden ja tallennuslaitteiden ja tallentamiseen käytettävien välineiden rajan hämärtyminen tulisi ottaa huomioon hyvitysmaksullisia laitteita ja alustoja sekä palveluita määriteltäessä ja / tai maksun suuruutta määrättäessä?

Koska hyvitysmaksujärjestelmät ja tariffit ovat pirstoutuneet EU:n alueella, jäsenvaltiot asettaisivat erisuuruisia maksuja, kuten ne nyt tekevät fyysisten laitteiden osalta. Samaa sisältöä voitaisiin kopioida useammalle massamuistivälineelle, jolloin kopioinnista voitaisiin veloittaa maksu useaan kertaan.

Kuten olemme edellä todenneet, jotta suomalaisen käyttäjän ei täytyisi maksaa kaksinkertaista hyvitysmaksua, maksut olisi käsiteltävä vain kerran ensimmäisen kopioinnin yhteydessä. Se tapahtuu yleensä ensisijaisessa laitteessa, johon sisältö tallennetaan ensimmäisen kerran. Vaihtoehtoisesti kyseeseen voisi tulla maksu, joka lisätään internet-palveluntarjoajalle maksettavaan tilaukseen, kuten edellä esitettyssä mallissa.

Kysymys 11: Millä tavalla teknisten toimenpiteiden käyttäminen tulisi ottaa huomioon?

-

Kysymys 12: Millä tavalla maksun suuruuden tulisi määräytyä nettiliittymämallissa?

-

Kysymys 13: Missä tilanteissa haitan voitaisiin katsoa vahingon olevan vähäinen ja millä perusteella? Olisiko määriteltävä tällaisen vahingon kynnyisarvo, ja jos olisi, niin mikä se voisi olla?

-

Maksun suuruus ja päätös maksun suuruudesta

Kysymys 14: Millä tavalla päätöksenteko hyvitysmaksun piiriin kuuluvista laitteista, tallennusvälineistä ja palveluista tulisi järjestää? Millä tavalla hyvitysmaksun suuruudesta tulisi päättää? Tulisiko yksityisen kopioinnin kokonaismäärää tarkastella nykyisenkaltaisilla yksityistä kopiointia koskevilla tutkimuksilla?

Kuten olemme edellä todenneet, verkkotallennuksesta on tullut niin helppokäyttöistä ja halpaa, että käyttäjät kopioivat enemmän ja kaikenlaista sisältöä. Koska yksityiset käyttäjämme enimmäkseen käyttävät yksityistä pilvitallennusta henkilökohtaisen sisällön säilytyspaikkana, yksityisen kopioinnin määrän määrittämiseen käytettävien menetelmien tulisi selvästi erottaa toisistaan käyttäjien oman sisällön (omat valokuvat ja tiedostot) kopiot ja kolmansien osapuolten suojatun sisällön kopiot. Kaikki menetelmät, joissa yksityinen sisältö jotenkin sisällytettäisiin laskelmiin, olisivat virheellisiä.

Olisi myös teknisesti haastavaa ja yksityisyyttä loukkaavaa valvoa pilvitallennuksen sisältöä sen määrittämiseksi, onko yksityistä kopiointia tapahtunut. Tämä edellyttäisi monimutkaisia sisällön tunnistustekniikoita ja mahdollisesti loukkaisi käyttäjien yksityisyyttä.

Kysymys 15: Mikäli hyvitysmaksu tulisi mielestänne toteuttaa esimerkiksi erillisellä rahastomallilla tai nettiliittymämallilla, niin millä perusteella ja minkälaisella päätöksentekomekanismilla hyvitysmaksun määrästä tulisi päättää?

Julkinen rahoitus on paras ratkaisu, sillä tekijänoikeuskorvaukset voitaisiin rahoittaa yleisten verojen tai julkisten avustusten avulla, jolloin tunnustettaisiin luovien teosten kulttuurinen ja yhteiskunnallinen arvo.

Kysymys 16: Onko Suomen hyvitysmaksutaso kokonaisuutena (vuonna 2024: 11 miljoonaa euroa, vuonna 2025: 5,5 miljoonaa euroa) oikea suhteessa oikeudenhaltijoille aiheutuvaan vahinkoon?

-

Hyvitysmaksukustannuksen henkilöllinen kohdentuminen

Kysymys 17: Miten mahdollinen vapautus hyvitysmaksusta tai maksetun hyvitysmaksun palautus olisi järjestettävä, jotta vapautuksen tai palautuksen saaminen olisi tosiasiallisesti mahdollista, eikä kohtuuttoman vaikeaa?

Olemme havainneet vain kohtuuttoman vaikeita ratkaisuja.

Kysymys 18: Tulisiko työnantajan työntekijän käyttöön hankkimien / vuokraamien älypuhelimien, joiden haltijana on luonnollinen henkilö, kuulua hyvitysmaksun piiriin, ja millä tavalla maksun keräämisen tällaisten puhelimien osalta tulisi tapahtua? Miten työntekijöiden käytössä oleviin kannettaviin tietokoneisiin tulisi suhtautua?

Sitä ei pitäisi tutkia eikä siitä pitäisi periä mitään maksua, koska se on ammattimaista käyttöä.

Hyvitysmaksun alueellinen kohdentuminen

Kysymys 19: Onko hyvitysmaksun kerääminen mahdollista, jos yksityishenkilö ostaa tallennuslaitteen tai -alustan ulkomaisesta verkkokaupasta? Entä silloin, jos yksityishenkilö hankkii tallennuspalvelun (pilvipalvelu) ulkomailta?

Miten tällaista toimintaa voidaan valvoa? Mikäli tätä ei voida valvoa, olisiko tarkoituksenmukaisempaa kerätä hyvitysmaksua tallennuslaitteiden sijasta tai ohessa sellaisilta luonnollisilta henkilöiltä, joilla on laajakaistaliittymä Suomessa?

Kuten olemme edellä todenneet, olemme hyvin huolissamme siitä, että jos Suomessa otetaan käyttöön yksityisen kopioinnin hyvitysmaksu pilvitallennuksen osalta, sillä olisi kielteisiä vaikutuksia pilvipalvelujen tarjontaan Suomessa ja Euroopassa ja se kannustaisi erityisesti suomalaisia käyttäjiä käyttämään laittomien toimijoiden palveluita, jotka ovat vain yhden klikkauksen päässä.

Maksuvelvollisen tilitysvollisuus

Kysymys 20: Jos hyvitysmaksuvelvollisuus koskisi tallennuslaitteiden ja -alustojen valmistajia, maahantuojia, myyjiä ja tallennuspalveluiden tarjoajia, niin miten maksu- ja tilitysvollisuus oikeudenhaltijoille olisi järjestettävissä niin, että sen aiheuttama kustannusrasitus ja hallinnollinen taakka olisi mahdollisimman pieni?

Jos katsotte, että maksu olisi kerättävissä keskitetyimmällä tavalla, niin miltä taholta ja miten maksun kerääminen ja tilitysvollisuus hoidettaisiin?

-

Kysymys 21: Onko maksu- ja tilitysvollisuuden kannalta merkitystä, tapahtuuko tilitys yhdelle vai useammalle oikeudenhaltijoita edustavalle taholle?

-

Maksun keräävä taho ja maksuvarojen tilitys oikeudenhaltijoille

Kysymys 22: Onko näkemyksenne mukaan tältä osin tarvetta tehdä muutoksia tekijänoikeuslakiin?

Olisiko riittävää, jos laissa olisi säännökset yleisistä varojen tilitystä ja käyttöä koskevista perusteista, joita noudattaen hyvitysmaksuvarat keräävä ja/tai tilittävä taho (tai tahot) voisi päättää jakosuhteesta

yksilöllisten tilitysten ja tekijöiden yhteisiin tarkoituksiin käytettävien varojen välillä sekä tilitysperusteista ja varojen jakamisesta?

Millä tavalla maksuvarojen tilitys oikeudenhaltijoille tulisi järjestää niin, että siitä aiheutuu mahdollisimman vähän hallinnollista taakkaa ja kuluja?

Ei tarvetta muutoksille.

Kysymys 23: Millä tavalla tulisi määritellä varojen jakautuminen eri aloja edustaville oikeudenhaltijaryhmille?

Jos varat tulevat alalta, oikeudenhaltijoiden sijaan alan edustajien tulisi olla siinä asemassa, että he voivat päättää varojen jakamisesta.

Järjestön valvonta

Kysymys 24: Onko näkemyksenne mukaan järjestön valvonnan osalta tarvetta tehdä muutoksia tekijänoikeuslakiin? Jos on, niin mitä muutoksia ja millä perusteella?

Ei tarvetta muutoksille.

Yhteenveto

Kysymys 25: Minkä järjestelmän tai järjestelmien yhdistelmän pohjalta (mahdollisine muokkauksineen) hyvitys tulisi ensisijaisesti järjestää tarvittavine muutoksineen:

kokonaan jonkun muun mallin pohjalta? (vastaukseen mallin nimi tai viittaus aiemmissa vastauksissa esitettyyn) [Julkinen rahoitus on paras ratkaisu, sillä tekijänoikeuskorvaukset voitaisiin rahoittaa yleisten verojen tai julkisten avustusten avulla, jolloin tunnustettaisiin luovien teosten kulttuurinen ja yhteiskunnallinen arvo.]

Kysymys 26: Onko olemassa jotain olennaisia näkökohtia, joita ei ole kysytty, mutta jotka katsotte tarpeelliseksi tuoda esiin?

-

Jern Heidi
Google